

ÖSTERMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING

Box 24156, 104 51 STOCKHOLM

ostermalm@stockholm.se

08-508 10 000 (vx) 08-508 10 099 (fax)

www.stockholm.se/ostermalm

Underlag för budget 2014 med inriktning 2015 och 2016 Östermalms stadsdelsnämnd	4
Förslag till beslut.....	4
Bakgrund	4
Ärendet	4
Ärendets beredning	5
<i>1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål</i>	<i>5</i>
1.1 Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	5
1.2 Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras	5
1.3 Stadens verksamheter är kostnadseffektiva	6
<i>2. Nämndens verksamhetsområde.....</i>	<i>6</i>
2.1 Förskoleverksamhet	9
2.2 Verksamhet för barn och unga.....	10
2.3 Kultur och föreningsverksamhet	10
2.4 Äldreomsorg.....	11
2.5 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	15
2.6 Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri.....	16
2.7 Stadsmiljöverksamhet	19
2.8 Ekonomiskt bistånd.....	20
2.9 Arbetsmarknadsåtgärder.....	22
<i>3. Sammanfattande ekonomisk analys.....</i>	<i>23</i>
3.2 Investeringar.....	25
<i>4. Övriga redovisningar</i>	<i>26</i>
<i>5. Lokalförsörjningsplan.....</i>	<i>27</i>
5.1 Inledning	27
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra faktorer som förändrar behovet av lokaler	27
5.3 Kapacitet	28
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	28
5.5 Kostnadsutveckling.....	29
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	29
5.7 Övrigt	30
<i>Bilagor</i>	<i>30</i>

2013-04-09

Handläggare: Inger Outzen
Tel 08 508 10 053

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2013-04-18

Underlag för budget 2014 med inriktning 2015 och 2016 Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden fastställer Underlag för budget 2014 med inriktning 2015 - 2016 samt överlämnar det till Kommunstyrelsen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Bakgrund

Enligt Kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret utgör periodens första år, och långsiktigheten i stadens planering förstärks genom att den inkluderar nämnderna analys av utvecklingen för treårsperioden.

Av nämndernas underlag till kommunens budget ska framgå vilka frågor som påverkar verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Utgångspunkt ska vara analyser av förändringar i omvärlden samt analyser av den egna verksamheten med utgångspunkt från bland annat nämndens verksamhetsberättelse. Underlaget beskriver trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar, effekterna av dessa samt eventuella åtgärder. I detta ingår lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov. När det gäller kompetensförsörjning ska underlaget särskilt beakta ledarskap, hälsa, medarbetarnas kompetens samt behov av omställning. Nämnden ska även beakta den upphandling i konkurrens och personalövertagande på affärsmässiga grunder som sker inom stadens verksamheter. Nämnden ska kommentera budgetkonsekvenser till följd av redan fattade beslut av Kommunfullmäktige (KF) eller Kommunstyrelsen (KS).

Ärendet

Ärendet följer den disposition som anges i Stadsledningskontorets (SLK) anvisningar och skrivs i den s k ILS-webben. ILS står för integrerat ledningssystem, stadens system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Under vart och ett av KFs inriktningsmål sammanfattas nämndens strategiska satsningar i punktform. Därefter följer avsnitt med beskrivning av

verksamheternas prioriteringar och analys av faktorer som påverkar verksamhetens utveckling. Slutligen en sammanfattande ekonomisk analys och lokalförsörjningsplan

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samråd med samtliga enheter och avdelningar inom Stadsdelsförvaltningen (SDF). Samverkan sker med de fackliga organisationerna i förvaltningsgruppen. Härutöver sker samverkan med lokala funktionshinders- och pensionärsråden. Landstinget för också ärendet för kännedom/samråd.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Östermalms stadsdelsområde är ett av de geografiskt största i staden med innerstad, närförort, naturområden och industri- och hamnområden. Befolkningen växer snabbt, i år passeras 68 000 och 69 000, nästa år 70 000, 71 000 och 72 000. Det byggs inte bara i Norra Djurgårdsstaden (NDS) utan även i Albano, nordvästra Valhallavägen, kvarteret Svea Artilleri och längs södra Sandhamnsgatan. På 2030-talet när även Loudden får en ny stor stadsdel kommer Östermalms SDN att ha bortåt 100 000 invånare.

- Samverkan i stadsmiljöfrågor och aktiv medverkan i utveckling av miljö- och livsstilsfrågor i nybyggnadsområden. SDN påtalar regelbundet behovet av förbättringar den fysiska miljön i sina remissvar och i olika trafik-, plan- och byggnadsfrågor
- Arbetet med att skapa långsiktigt hållbara, tillgängliga och trygga parker fortgår och utvecklas vidare
- Samverkan i trygghet och säkerhetsfrågor genom ett aktivt brottsförebyggande råd med arbetsgrupper, trygghetsvandringar, fältassistenter, föräldravandrare, aktioner mot otrygga miljöer ovan och under jord, belysningsfrågor mm
- Kontroll av öl- och tobaksförsäljning, smuggeltobak och langning av sprit till ungdomar
- Utåtriktad information, på hemsida till boende och besökare, ökad dialog samt bredd och djup på nyheter bl a genom att verka på social medier såsom Facebook och Twitter
- Tillgänglighetsvandringar där man med rullstolar, rullatorer, förbundna ögon osv testar tillgängligheten i olika inne- och utemiljöer
- Stöd till bidragsberoende personer så att de kan ta tillvara egna resurser och bli självförsörjande
- Stöd till företagande bl a genom medverkan i lokala företagarföreningar
- Ett uppdrag till alla verksamheter att på olika sätt bidra till en hållbar livsmiljö
-

1.2 Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

- Medborgarna ska garanteras ett gott bemötande, rättssäker myndighetsutövning och att verksamheten bygger på kunskapsbaserade metoder. Tillgänglighet, valfrihet och inflytande ska prägla verksamheterna
- Valfrihet tillämpas inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri
- Aktiv avtals- och kvalitetsuppföljning samt stöd till entreprenörer och underleverantörer
- Upphandling/konkurrensutsättning av verksamhet, och stöd till personal som är intresserade av att starta eget
- Förskolan byggs ut för att uppfylla barnomsorgsgarantin och för att tillgodose behov i nya bostadsområden.
- Satsningar på förebyggande insatser och utvecklat stöd för anhörigvårdare ska fortsätta
- Samverkan med landstinget ska förbättras.
- Fortsatt arbete för bra kost, matsituation och utevistelse för äldre
- Specialbostäder för personer med funktionsnedsättning ska byggas i nya bostadsområden
- IT-stöd ska utvecklas för att åstadkomma förenkling, ökad effektivitet och minskad miljöpåverkan

1.3 Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

- Genom effektivt resursutnyttjande hålls kostnaderna inom budget. En förutsättning är att SDN och SDF har kontroll över ekonomin och kan göra bra prognoser för resten av året
- SDNs resurser, organisation och bemanning anpassas efter aktuella behov och används så att de ger den bästa verksamheten för medborgarna
- All personal ska bidra till effektivitet och budgethållning genom delaktighet i planering, genomförande och uppföljning. Avgörande för detta är en öppen transparent organisation och begriplig personalinformation
- Särskilda budgethållande åtgärder behöver sättas in på kort och lång sikt för att klara SDNs totala budget. Ambitionsnivån i utredningar och biståndsbeslut måste i anpassas till den ambitionsnivå som KF tänkt sig i och med de ekonomiska förutsättningarna för SDN

2. Nämndens verksamhetsområde

Ålder →	0	1-5	6-9	10-12	13-15	16-18	19-24	25-44	45-64	65-79	80-	Summa
2012	831	3379	2036	1279	1154	1344	6169	22620	14727	9467	3948	66954
2013	885	3485	2151	1377	1224	1375	6222	23941	14977	9861	3850	69348
2014	958	3693	2237	1463	1358	1381	6364	25340	15267	10197	3761	72019
2015	955	3728	2315	1527	1383	1431	6209	25495	15423	10375	3704	72545
2016	953	3752	2418	1553	1454	1467	6172	25823	15670	10527	3658	73447
2017	965	3812	2439	1622	1515	1555	6108	26184	15906	10698	3671	74475
2018	989	3895	2508	1673	1592	1615	6297	26739	16283	10856	3690	76137

2019	993	3936	2540	1745	1622	1686	6376	26984	16632	10968	3722	77204
2020	990	3951	2552	1790	1682	1739	6459	27115	16861	11067	3781	77987
2021	992	3976	2596	1831	1724	1804	6598	27341	17140	11109	3898	79009
2012-2016	122	373	382	274	300	123	3	3 203	943	1 060	-290	6 493
2012-2021	161	597	560	552	570	460	429	4 721	2 413	1 642	-50	12 055

Befolkningen i stadsdelsområdet växer rejält under de närmste decennierna bl a med NDS där ca 10 000 nya lägenheter ger bortåt 30 000 nya invånare. Inflyttningen har påbörjats och under den kommande tioårsperioden beräknas befolkningen öka med ca 12 000 personer. När NDS är färdigbyggd med även en ny stor stadsdel på Loudden närmar sig stadsdelsområdets befolkning 100 000 invånare. Ökningen är störst i arbetsför ålder 25-64 år. En viktig faktor åt motsatt håll är att äldre pensionärer 80- år minskat oavbrutet ända sedan 2001 och fortsätter att minska ytterligare ett antal år. Yngre pensionärer 65-79 år ökar samtidigt kraftigt men det är relativt små behov av äldreomsorg bland dessa. Gällande förskoleåldrarna 1-5 år visar prognosen nu en något mindre förändring än i fjolårets flerårsbudget.

Bostäder, klara för inflyttning och planerad byggstart 2014-2015:

Laga kraft vunna planer

- Svea Artilleri, musikhögskolan ny byggnad samt 360 lägenheter, planen van laga kraft under 2012.
- Sadesärlan, Engelbrektsskolan, 80 lägenheter, byggnation pågår
- Tegeludden 16, 40 lght, byggnation startar under året.
- Tegeludden 17, 100 lght, byggnation startar under året
- Riddaren 24, 60 lght, lokaler i bv

Antagna planer:

- Albano – Institutionsbyggander samt cirka 1000 student- och forskarbostäder, detaljplan en är antagen men överklagad
- Norra 2 (inom NDS), 560 lght, detaljplanen är antagen och överklagad

Pågående planer

- Filosofen, Lappkärrsberget, 700 studentlägenheter, samråd kring detaljplaneförslaget har just avslutats, redovisning av samråd vår 2013
- Stettin 7, Ladugårdsgärdet, 140 lägenheter, samråd genomfördes vt 2012, planerad utställning 2013, antagande 2013
- Svea Artilleri 2, studentbostäder, privat förskola mm, samråd genomfördes VT2012
- Väbeln 2, Ladugårdsgärdet – 33 lägenheter planförslaget har varit utställt under sommaren 2012, antas i SBN vår 2013
- Väbeln 3, Ladugårdsgärdet, 170 studentlägenheter, planförslaget har varit

- på samråd
- Gasklocka 3 och 4, i NDS, ca 530 lgh, detaljplaneförslaget bearbetas efter samråd
 - Ängsbotten, i NDS, bostäder/studentbostäder/kontor, 565 lägenheter varav 340 studentlägenheter. Detaljplaneförslaget var på samråd i årsskiftet 2012/2013
 - Gasverksområdet 150 lägenheter, lokaler och verksamheter, detaljplan ännu inte startat
 - Riddaren 5,6 och 18, skola, 40 lägenheter och kontor, samråd ägde rum mars 2012
 - Hjorthagen 1:3, Brofästet, bostäder, förskola, äldreboende, lokaler, Start-PM
 - Norra Djurgården 1:37, Ruddammsvägen, studentbostäder, Start-PM
 - Valhallavägen, bostäder, verksamheter. Start-PM 2012, förstudie pågår

Särskilda utvecklingsfrågor

Förskoleutbyggnad

Förskoleutbyggnaden ska hålla takten med befolkningsökningen. I NDS planeras tidigt för nyetablering av förskolor. Se vidare under lokalförsörjningsplan. Ett problem är att de kommunala bostadsbolagen vill ta ut väsentligt högre hyror i attraktiva lägen enligt kommersiella principer (marknadshyror). Eftersom utrymmet för hyror är begränsat inom ramen för KFs förskoleschablon kan detta skapa ekonomiska problem för SDN framöver. Ett annat problem är att privata utförare inte är intresserade när hyresnivåerna är så höga.

Utbyggnad av boenden för personer med funktionsnedsättning

Behovet av specialbostäder för personer med funktionsnedsättning, såväl psykisk som fysisk, boende inom stadsdelsområdet kommer att tillgodoses genom den planerade nybyggnationen, bl a i NDS. En ökning av antalet ärenden med insatser enligt både LSS och LASS förväntas i takt med nybebyggelsen i området. Eftersom de nya fastigheterna är tillgängliga ur handikappsynpunkt förmodas personer med framför allt fysisk funktionsnedsättning att flytta in. Se vidare under lokalförsörjningsplan.

Utvecklingsbehov och uppföljning inom införda valfrihetssystem

Valfrihetssystemen ger en mer tillförlitlig kunskap om vad medborgare och brukare tycker i "skarpt läge" än olika brukar- och enkätundersökningar. Denna kunskap skulle behöva analyseras i större utsträckning. Som en följd av valfrihetssystem och entreprenad drift efter upphandlingar, blir SDFs arbete i högre grad inriktat på seriositetskontroller, beställning av tjänster, uppföljning och utvärdering, både med avseende på hela verksamheter och avgränsade insatser för individer. Ett komplement till verksamhetsuppföljningen är individuppföljningarna. Avtals- och verksamhetsuppföljningen ska också

utvecklas med avseende på verksamhet i egen regi.

Viktigt är också att SDF/staden vårdar relationerna till sina entreprenörer och underleverantörer, bygger upp förtroende, personkontakter och erfarenhetsutbyte. Valfrihetssystem kan innebära att människor väljer att vänta på det alternativ man helst vill ha. Det är viktigt att klargöra att detta inte innebär att staden/kommunen inte kunnat verkställa beviljat bistånd. Idag uppstår missförstånd på den punkten gentemot tillsynsmyndigheter.

Den nuvarande ersättningsmodellen i valfrihetssystemet avseende vård- och omsorgsboenden bygger på en fast ersättning i tre nivåer baserad på den enskildes vårdbehov. Stadsdelsnämnden har påtalat att skillnaderna mellan nivåerna är för stora, att det skapar onödig dramatik kring biståndsbedömningen liksom onödig administration. Ett nytt system införs eventuellt 2014.

2.1 Förskoleverksamhet

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut	bokslut	bokslut	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Förskoleverksamhet	202,9	209,4	217,3	221,4	0	0

Det senaste årtiondet har barn i förskoleåldern ständigt ökat. De årliga befolkningsprognoserna ger stöd för att denna trend kommer att fortsätta. Hjorthagen och Värtahamnens område byggs ut och planeringen av nya förskolor fortsätter i Norra Djurgårdsstaden.

Verksamhetens utveckling

- Förskolans arbete med barnen måste fortsätta ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling och lärande genom den pedagogiska dokumentationen.
- System och rutiner bör ses över så att arbetet kommer till nytta för ökad kvalitet på olika nivåer. Stadens begrepp och system bör definieras och tydliggöras utifrån Skolverkets Allmänna råd för kvalitetsarbete. De olika system och verktyg för uppföljning bör utvärderas, bland annat utifrån tidsåtgång och effektivitet.
- Ett utökat samarbete med universitet och högskolor bör eftersträvas.
- En av de viktigaste insatserna är ett konsekvent miljötänkande i förskolepedagogiken så att barnen som ska ta över så småningom har ett bättre miljömedvetande än dagens vuxna.
- IT kostar mycket. Det är därför viktigt att verkligen utveckla IT-användningen så att det kan medföra effektivisering såväl i de administrativa som i de pedagogiska delarna av verksamheten.

Prioriteringar under kommande år

- Ökad kompetens är en viktig faktor för kvaliteten i verksamheten och för verksamhetens utveckling. Det är viktigt att staden är långsiktig och uthållig i sina satsningar inom fortbildning och de karriärvägar som erbjuds.
- Ett aktivt arbete för att öka andelen förskollärare behöver bedrivas långsiktigt på en övergripande nivå. Antalet utbildningsplatser vid universitet och högskolor bör öka.
- De hitintills genomförda insatserna i syfte att vitalisera det finska språket och främja den finska kulturen, med inriktning speciellt mot barn, bör fortsätta.

Förändringar i förutsättningar

- Antalet förskolor ökar. En omorganisation kommer att genomföras. De nuvarande 6 enheter utökas med ytterligare en enhet.
- Förskolechefens och förskollärarens ansvar har förtydligats och bör stödjas.

2.2 Verksamhet för barn och unga

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut*	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Kultur och Fritid	10,8	11,9	10,1	11,0	0	0

SDF ser ett fortsatt behov av att motverka alkohol- och narkotikaanvändandet. Detta gäller särskilt cannabis. Bland annat genom att fokus läggs framför allt på att påverka ungdomars och föräldrars attityd till alkohol och andra droger. I detta arbete kommer det uppsökande fältarbetet att ha en central roll. Fr o m hösten 2013 har SDF tillgång till den byggnad i Humlegården som ska bli "Humlanhuset", i vilket olika aktiviteter för ungdomar ska inrymmas. Resursmässigt är det en omfördelning från det s k Poolhuset.

2.3 Kultur och föreningsverksamhet

Barn och Ungdom

Kulturanslaget fördelas per barn och år och förskoleenheterna erhåller en riktad peng. Det är viktigt att detta fortsätter då konceptet för att arbeta med kulturaktiviteter inom förskolan som utvecklats de senaste åren har varit mycket framgångsrikt.

Socialtjänst

Socialtjänsten har under de senaste åren haft en s k kulturpeng om 50 tkr per år att

fördela. Pengarna används till underhållning och utflykter, specifikt inom olika boenden och dagverksamheter. Möjligheten att kunna arrangera något extra, utöver ordinarie verksamhet, uppskattas och bör ges ekonomiska förutsättningar att fortgå.

Stora Skuggans 4H-gård har också under flera år fått bidrag från SDN.

Verksamheten riktar sig till alla, barn som äldre, men också specifikt för unga med funktionsnedsättning.

RSMHs lokalförening Carpe Diem fått under ett antal år fått ett föreningsbidrag för att kunna driva en filmklubb en till två gånger per vecka och även till driften av ett helgcafé.

2.4 Äldreomsorg

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut*	bokslut*	bokslut* Vp	förändring år	föregående år	förändring föregående år
Äldreomsorg	664,3	655,9	679,5	696,5	-0,6	-0,3

Verksamhetens utveckling

Inom äldreomsorgen finns ett brett utbud av insatser, boenden, service och hälso- och sjukvård, som gör det möjligt för äldre att leva ett självständigt och innehållsrikt liv. Beviljat stöd ska kännetecknas av kvalitet och valfrihet.

Livslängden hos män ökar. Det medför fler sammanboende par i högre åldrar. En generellt förbättrad bostadsstandard och tillgänglighet vid funktionsnedsättningar innebär längre kvarboende och färre som har behov av institutionsboende. En tydlig tendens är att även personer med utvecklingsstörning, psykiska problem, missbruk och sociala problem lever längre, vilket ställer krav på äldreomsorgen att utöver traditionella insatser som hemtjänst, särskilt boende och dagverksamhet även tillhandahålla den typ av stöd som vanligen individ- och familjeomsorgen ger och som omfattar insatser vid t ex psykisk ohälsa, missbruk och hemlöshet.

Förändringar i förutsättningar

	2013	2014	2015	2016	Ökning/Minskning 2013-2016
65-79 år	9 860	10 190	10 430	16 650	6 790
80- år	3 770	3 670	3 620	3 580	- 190

Flera osäkerhetsfaktorer i prognosen som kan komma att påverka det framtida behovet av äldreomsorg. Den medicinska utvecklingen kan medföra minskad efterfrågan liksom att det framöver kan antas bli en högre grad av samboende även i högre åldrar. Utifrån beräkningar hade 19 % av de boende i stadsdelsområdet som var 65 år och äldre någon form av äldreomsorg i januari 2013, motsvarande siffra januari 2012 var också 19 %.

Äldreboendeplanering

Minskningen av gruppen 80 år och äldre som har pågått sedan 2001 i

stadsdelsområdet leder till ett minskat behov av insatser, främst vård- och omsorgsboende. Samtidigt som antalet äldre ökar på sikt finns det faktorer som pekar på att behovet av äldreomsorg kan komma att minska. Faktorer som påverkar konsumtion av äldreomsorg är förbättrad hälsa för de flesta åldersgrupper, teknisk utveckling, ökat sammanboende, generellt framtida högre utbildningsnivå hos de äldre samt en viss omfördelning mellan RUT och hemtjänst. I innerstaden finns idag planer som inom de närmaste tre åren förändrar antalet bostäder i vård- och omsorgsboenden. Tabellen nedan visar en prognos för antal personer på vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg eller med hemtjänst med minst 136,3 tim (USK 2010, Framskrivning av äldreomsorgsbehov i Stockholms stad 2010 - 2040.)

	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	710	700	690	680	680

Boendetiderna på de somatiska vård- och omsorgsboendena blir kortare, många gånger inte mer än ett par månader i livets slutskede. Många personer kommer från geriatrik eller akutsjukvård och har redan vid inflyttning stora omvårdnadsbehov eller behov av vård med avancerad och teknisk utrustning. I samverkan med sjukvården finns behov av utveckling mot mer flexibla boendeformer för korttidsboende och avancerad vård och omsorg i livets slutskede.

De fyra SDF i innerstaden har inför budget 2014 med inriktning 2015–2016 tagit fram en gemensam äldreboendeplanering som redovisas i särskild bilaga. Ett varierat utbud och nytänkande av bostäder för äldre behövs som tar hänsyn till de äldres individuella behov av omvårdnad, trygghet och social gemenskap. Behovet av servicehusboende bedöms fortsätta att minska till förmån för trygghetsboende och seniorboende.

Tabellen nedan visar fördelningen av Östermalms SDFs köp av vård- och omsorgsboendeplatser. Uppgifter för 2013 avser februari (Paraplysystemet).

Andel %	I stadsdelsområdet inkl entreprenörer	Övriga staden/ andra kommuner	Privat utförare inom ramavtal	Privat utförare utom ramavtal
2010	61%	9%	28%	2%
2011	58%	8%	34%	0%
2012	56%	7%	36%	2%
2013	52%	11%	35%	2%

I stadsdelsområdet fanns i februari 2013 totalt 535 platser med heldygnsomsorg varav 369 inom SDNs entreprenad drivna vård- och omsorgsboenden och 48 i SDNs egen regi. Tabellen nedan visar platsernas fördelning.

Vård- och omsorgsboende	Inriktning	Antal platser	Utförare
Dianagården	Demens	12	Egen regi
	Somatik	36 = 48	
Rio	Demens	32	Entreprenad, Attendo Care AB
	Somatik	48	
	Korttidsplats	10 = 90	

Kampementet	Demens	48	Entreprenad, Attendo Care AB
	Somatik	48 = 96	
Kattrumpstullen	Demens	42	Entreprenad, Stiftelsen Röda Korshemmet
	Somatik	55 = 97	
Linnégården	Demens	45	Entreprenad, Carema Care AB
	Somatik	26	
	Psyk.ger.	15 = 86	
Löjtnantsgården	Demens	26	Ramavtal, Emmanuelskyrkans vård AB
	Somatik	28 = 54	
Brahem	Demens	16	Ramavtal, Kavat Vård AB
	Somatik	39	
	Profil	9 = 64	
Totalt		535	

Dianagårdens vård- och omsorgsboende kommer att utredas på sikt av Micasa Fastigheter, då cirka hälften av lägenheterna har problem med våtutrymmets storlek, enligt gällande arbetsmiljöröregler. Ett nytt vård- och omsorgsboende planeras i kvarteret Brofästet i NDS med färdigställande år 2019-2020. Samarbete har inletts med stadens fastighetsbolag Micasa.

Utveckla hemtjänsten

Inom hemtjänsten valfriheten inneburit en ökad konkurrens vilket tillsammans med äldreminskningen i befolkningen fört med sig att antalet kunder stadigt minskat inom den kommunala utförarenheten. Den kommunala utföraren har under senare tid minskat med cirka 90 kunder årligen. Enheten har idag tre lokaler som på sikt förväntas bli en lokal, förhoppningsvis på Fältöversten, som har det geografiskt och kommunikationsmässigt bästa läget. Ett prioriterat utvecklingsområde är en trygg vård och omsorg till de mest sjuka äldre som bor hemma samt att vidareutveckla metoder för individuppföljning inom hemtjänsten.

Dagverksamhet

Dagverksamheten omfattas av valfrihetsmodellen. Den kommunala verksamheten planerar för cirka 30 platser för dagverksamhet med inriktning demens och 10 platser för social dagverksamhet. Behoven beräknas i stort sett vara oförändrade och fokus kommer att vara på de öppna träffpunkterna med olika inriktningar, bland annat biblioteksverksamhet.

Öppna träffpunkter och innehållsrik vardag

SDF kommer utveckla former så att äldre deltagande i kultur och friskvårdsaktiviteter kommer att öka. SDN har idag öppna träffpunkter med olika inriktningar för äldre personer. Frälsningsarmén Templet driver med stöd av SDN en öppen verksamhet som riktar sig till personer över 60 år med psykiska funktionshinder. I Tessinparken finns ett utomhusgym för äldre med målet att främja motion och social samvaro. Östermalms dagverksamhet kommer att fortsätta att anordna dagsutflykter för pensionärer under året.

Stöd till anhöriga

Genom ett samarbete i innerstaden kommer det att finnas ett varierat och flexibelt utbud av insatser till de som vårdar anhöriga och närstående. SDF kommer även att utveckla former för samverkan. Anhörigstöd kommer att kunna ges både direkt och indirekt och kan handla om insatser i form av vistelse på korttidsvård/växelvård, dagverksamhet och avlösning i hemmet.

Anhörigkonsulenten har även ett anhörigcafé där anhöriga kan träffa andra i liknande situation och som är ett värdefullt stöd till den som är anhörigvårdare.

Anhörigkonsulenten kommer även prioritera att följa med biståndshandläggarna på hembesök, för att på så sätt erbjuda information på ett tidigt stadium.

Anhörigstödet ska fortsätta utvecklas under perioden, med avseende på personer både över och under 65 år. SDF kommer även undersöka möjligheterna att ta fram det webb-baserade verktyget "Gapet", som är ett verktyg för råd, stöd och information till anhörigvårdare. Det har framkommit att det viktigaste stödet för många anhöriga är att den närstående får de insatser han/hon behöver.

Förebyggande och uppsökande arbete

Arbetet med att förebygga fallskador samt förebyggande hembesök och informationsmöten för de som fyller 75 år under året kommer att fortsätta.

Vaktmästarservice kommer att tillhandahållas de äldre i ordinärt boende som har fyllt 75 år och heminstruktörsverksamheten för syn- och hörselskadade finns gemensamt för innerstaden. För att stoppa våld och övergrepp mot äldre kommer samverkan med polisen fortsätta att utvecklas.

Hemsjukvård i förändring

Den överföring av hemsjukvården från landstinget till kommunen som beräknas ske 2015-2016 kan innebära stora förändringar och ökat kvarboende i ordinärt boende. Förändringen kommer sannolikt att ställa nya och större krav på hemtjänstutförarna då integrering av hemtjänst och hemsjukvård sker.

Verksamheterna behöver utvecklas och det blir viktigt att i god tid planera och organisera inför denna förändring. Satsningen på de mest sjuka äldre kan ses som en början på denna förberedelse. Staden har tillsatt särskilda arbetsgrupper som arbetar med denna fråga.

Prioriteringar under kommande år

Prioriteringarna under kommande år kommer att ligga i linje med vad som framkommit i stadens brukarundersökningar.

- En utvecklad verksamhetsuppföljning med fokus på den individuella uppföljningen inom såväl hemtjänst som det särskilda boendet.
- Maten och måltiden är av central betydelse för äldres hälsa och välbefinnande liksom det sociala innehållet i äldreomsorgen.
- Satsning på samarbetet med landstingets öppen- och slutenvård kring de

mest sjuka äldre samt med de frivilliga organisationerna.

- Utarbeta och implementera ett lokalt samverkansprogram i samarbete med lokala aktörer (SoL och HSL) för utredning, behandling och omhändertagande av personer med misstänkt demenssjukdom och kognitiv svikt.
- Vidareutveckling av anhörigstöd, tillsammans i innerstaden, är viktigt för att underlätta för dem som vårdar en närstående i hemmet.
- Stor vikt kommer att läggas på att öka kompetensen hos omsorgspersonalen så att alla medarbetare har kompetens för sina arbetsuppgifter och den sociala dokumentationens kvalitet.
- Biståndsbedömningen kommer utveckla metoder att öka kvaliteten och rättssäkerheten i handlägningsprocessen.
- Under perioden kommer stor vikt att ligga på systematisk uppföljning av äldreomsorgens samtliga utförarverksamheter.

2.5 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut*	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Pers. med funktionssneds.	109,8	122,6	122,1	120,2	0	0

SDNs/SDFs ambitions- och kostnadsnivå för verksamhetsområdet personer med funktionsnedsättning överskrider för närvarande vad KF och SLK avsett med sin budgettilldelning. SDF har därför vidtagit åtgärder för att anpassa kostnadsnivån till vad KF och SLK har avsett. Utredningar och biståndsbeslut måste ligga på en ambitions- och kostnadsnivå som närmar sig vad KF och SLK avsett med fördelningsnycklar och budgettilldelning. Åtgärderna har gett önskat resultat och budgetläget har stabiliserats för verksamhetsområdet, men risk finns för budgetöverskridande även 2013. Några kostsamma ärenden och budgetläget förändras helt.

SDNerna har sammantaget i flera år haft rätt stora överskridanden när det gäller omsorg om funktionshindrade. SDF föreslår därför att budgettilldelningen ses över.

Lagen om valfrihet, LOV, gäller inom området funktionsnedsättning. Ännu har inga privata utförare ansökt om inträde enligt LOV när det gäller boenden, vilket beror på att det är mer lönsamt att stå utanför och i stället sälja platser till högre kostnader. Detta fungerar så länge SDNerna fortsätter att köpa dessa mycket dyra platser. I förslaget till nya riktlinjer föreslås att den placerande SDF står för kostnaden så länge kostnaden finns, vilket förvaltningen anser vara bra då det kan bidra till att minska kostnadsutvecklingen. .

Försäkringskassans ändrade regler vid nyprövning av LASS-ärenden medför ibland att den enskilde inte längre bedöms ha rätt till LASS, utan istället måste få

insatser enligt LSS som finansieras av kommunen. LASS-ärendena medför också kostnader för kommunen i form av sjuklönekostnader för personliga assistenter, eftersom kostnader för vikarie inte ersätts av försäkringskassan.

Försäkringskassans ändrade bedömningskriterier vid prövning av assistansersättning riskerar att medföra väsentligt högre kostnader för kommunen. Detta då den enskilde inte bedöms ha rätt till assistansersättning, utan istället måste få bistånd i form av personlig assistans eller andra insatser enligt LSS som finansieras av kommunen. Assistansärendena medför också höga kostnader för kommunen i form av sjuklönekostnader för personliga assistenter, eftersom kostnader för vikarie inte ersätts av försäkringskassan.

Fler bostäder behövs för vuxna med funktionsnedsättning, kanske särskilt för vissa grupper med speciella behov, t ex personer med förvärvad hjärnskada, yngre dementa och Aspergers syndrom samt för personer med psykiatrisk tilläggsproblematik utöver annan funktionsnedsättning. Traditionella gruppboendestäder efterfrågas dock allt mindre eftersom yngre funktionshindrade ofta tycker att de är alltför institutionsliknande och inte ger tillräcklig personlig frihet. Friliggande servicelägenheter med personaltillsyn verkar bättre tillgodose behoven. Behovet av bostad för personer med funktionsnedsättning kan ibland vara tillfälligt. SDF önskar se att fler enkla och billiga lägenheter tas fram av t ex Stiftelsen Hotellhem i Stockholm som kan nyttjas under en kortare tid då de mer långsiktiga behoven utreds.

Den planerade nybyggnationen i NDS avseende gruppboendestäder och stödboenden planeras för inflyttning 2015.

2.6 Individ och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut*	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Individ och familj	67,6	71,4	68,4	63,9	0	0

Individ och familjeomsorgen vänder sig till barn- och ungdom 0-20 år samt till deras familjer och till personer över 20 år med missbruksproblematik, men även till vuxna personer utan minderåriga barn som är utsatta för hot eller våld i nära relationer samt till vuxna i behov av socialpsykiatriskt stöd.

Intern- och extern samverkan har stor betydelse för budgethållningen.

Samverkansöverenskommelser tillsammans med externa aktörer finns och följs upp, t ex med Landstingets psykiatri, beroendevård, utbildningsförvaltningen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i syfte att tidigt upptäcka och samverka samt åtgärda behov av insatser som i vissa fall skulle kunna leda till kostsamma insatser.

Barn och unga kommer även i fortsättningen att ha prioritet i syfte att förhindra självdestruktivitet och motverka rekrytering till drogbruk och kriminalitet samt motverka spridning av könssjukdomar. Tidiga insatser görs genom KOMET-program och grupper för barn i skilsmässokonflikter, samarbetet med BVC, förskolor och skolor ses som grundläggande i det förebyggande arbetet. Området, kvinnofrid/Våld i nära relationer prioriteras genom att utvecklingsmedel har sökts för 2013 via länsstyrelsen för utveckling av arbetet med barn som bevittnat våld och för män som utöver våld i nära relationer. Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms SDF samverkar sedan tre år tillbaka i ett gemensamt projekt när det gäller dessa frågor.

Barn- och ungdomsvård/ Familj

SLKs och KFs nycklar för fördelning av medel har ändrats sedan ett antal år tillbaka och grundas numera huvudsakligen på kriminalitet och skolprestationer, vilket eventuellt kan missgynna innerstaden. De faktorer som leder till kostsam vård i vårt område är främst psykisk sjukdom och missbruk. SDF vill återigen uppmärksamma behovet av att insatser för flickor med självdestruktivt beteende inte har samma tyngd som pojkars utagerande och kriminalitet i SLKs och KFs budgetfördelningsnycklar.

Landstingets psykiatri har enligt vår uppfattning inte avsatt tillräckliga resurser för vård och behandling av svårt sjuka barn som är i behov av dygnet runt vård. BUS-överenskommelsen har tyvärr inte löst problemet. Behovet av institutionsvård har de senaste åren varit lågt, men eftersom kostnaderna per insats samtidigt ökat utgör placeringarna fortfarande en lika stor del av budget.

Socialekreterarnas förmåga att hjälpa familjer att fungera bättre har stärkts genom att alla har en systemteoretisk utbildning. Ungdomsmottagningens övergripande mål är att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos ungdomar och unga vuxna samt att förebygga oönskade graviditeter och könssjukdomar. Inriktningen på. Diskussion pågår med Utbildningsförvaltningen om utökad samverkan mellan vår och deras ungdomsmottagning, eftersom mottagningarna ligger nära varandra på varsin sida av Odenplan.

Beroendeproblematik

Det dominerande missbrukspreparatet bland vuxnenhetens klienter är alkohol, vilket uppskattningsvis 65 % av klienterna har som huvuddrog. Efter alkohol är missbruk av lugnande medel, bensodiazepiner vanligast med 13 %. Det är relativt hög medelålder bland klienterna. De flesta ligger i åldersspannet 45 – 64 år. Inget tyder på att detta kommer att förändras de närmaste åren. Många av de äldre missbrukarna har komplexa vårdbehov i form av både fysiska och psykiska komplikationer. En del i denna målgrupp har beviljats boendestöd för att stödja personen på hemmaplan. Ibland är missbruket så allvarligt att personen behöver placeras på institution under en period.

En stor del av vuxenhetens budget går till placering av hemlösa missbrukare. Det är av stor vikt att staden fortsätter ha en god tilldelning av försöks- och träningslägenheter till stadsdelsnämnderna.

För att stödja missbrukare på ett kostnadseffektivt sätt är det viktigt att samarbetet med andra huvudmän fortsätter att utvecklas. Vuxenheten är sedan många år samlokaliserad med Landstingets beroendevård i Östermalms beroendemottagning på Karlavägen 112. Som grund för detta finns en samverkansöverenskommelse där även psykiatri, habiliteringen och kriminalvården ingår.

Socialpsykiatri

Valfrihetssystemet inom socialpsykiatriens utförarverksamheter är i gång och har administrativt sett hittills fungerat relativt väl. Den reella valfriheten är fortfarande under uppbyggnad och kan inte i alla delar tillgodose utifrån den enskildes eget val, bl a då vissa ärenden är så vårdkrävande att de rimligtvis bör ligga inom landstingets ansvar. För personer med komplex problematik fungerar inte valfriheten. Ibland kan endast ett enda boendalternativ vara aktuellt.

Ökningen av antalet diagnoser avseende neuropsykiatrisk funktionsnedsättning fortsätter, t ex ADHD. Även om det främst är en ökning av diagnostiseringen, snarare än en ökning av de psykiska problemen i befolkningen, så leder det till att fler vill ha insatser från kommunen, samtidigt som SLKs och KFs nyckeltal inte har justerats utifrån detta. I likhet med många andra, speciellt unga människor, är denna målgrupp i behov av bostad och andra stödinsatser, såsom boendestöd och/eller sysselsättning, men har oftast inte behov som berättigar till särskilt boende eller stödboende. SDF vill understryka vikten av att denna målgrupps behov av boenden ses över, då risk finns att de annars hamnar i hemlöshet.

Verksamheten personligt ombud fortsätter under förutsättning att medel från Länsstyrelsen tillförs såsom tidigare.

Stöd till anhöriga erbjuds inom socialtjänsten av anhörigkonsulent organiserad inom äldreomsorgen.

Landstingets psykiatri har idag mindre resurser att arbeta aktivt med psykiatrisk öppenvårdsbehandling. Den kommunala socialtjänsten får ta alltmer ansvar som tidigare har skötts av landstingets öppenvård psykiatri. Samma förhållande gäller den somatiska vården. Det är viktigt att samordna landstingets budgetbesparingar med budgettilldelningen inom kommunen.

Socialpsykiatriens utförarverksamheter genomgår en omstrukturering till följd av ett ansträngt budgetläge, som påverkat omfattningen av beviljade stödinsatser inom all biståndsbedömd verksamhet; boendestöd, stödboende och sysselsättning.

Personer med funktionsnedsättning har stora svårigheter att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden. Det finns behov av gemensamma insatser från arbetsförmedling, försäkringskassa och det privata näringslivet för att öka antalet arbetstillfällen. Det är positivt att Socialförvaltningen satsar på ett informationscenter med upplysning om olika arbets-/studievägar, sysselsättning och praktik genom Alfa-projektet och genom IPS-projektet där personer med psykisk funktionsnedsättning kan få arbetsrehabilitering och hjälp med att komma ut i arbete och studier

Nämndens/förvaltningens ambitions- och kostnadsnivå för socialpsykiatri, överskrider för närvarande vad KF och SLK avsett med sin budgettilldelning. SDF har därför vidtagit åtgärder för att anpassa kostnadsnivån till vad KF och SLK har avsett. Åtgärderna har gett önskat resultat och budgetläget har stabiliserats för verksamhetsområdet.

Utredningar och biståndsbeslut inom individ- och familjeomsorgen måste ligga på en ambitions- och kostnadsnivå som närmar sig vad KF och SLK avsett med fördelningsnycklar och budgettilldelning.

För personer med diagnoser avseende neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, både barn och vuxna, måste samarbetet med landstingets psykiatri prioriteras för att hitta modeller för hur stödet till dessa personer ska utformas, samt klargöra respektive huvudmans ansvar.

SDF ansvarar för ett antal personer med psykisk funktionsnedsättning som bott mycket länge på hem för vård och boende (HVB) ute i landet. Förvaltningen fortsätter att undersöka möjligheterna för dessa personer att komma åter till hemkommunen.

2.7 Stadsmiljöverksamhet

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut*	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Stadsmiljö, inkl. kap.kostn.	14,1	15,7	16,4	17,4	0	0

Verksamhetens utveckling

SDF medverkar i planeringen för nya bostadsområden med grönskande utomhusmiljöer och bra samhällsservice. Fler boende samt en ökad dagbefolkning (arbetande, studerande, turister m.fl.) ställer krav på såväl befintliga som nya parker. Det är viktigt att sträva efter att totalt sett öka parkarealen. I en allt tätare stad måste tåliga och lättskötta ytor skapas. Forskning och parkutveckling krävs, liksom rimliga och klokt fördelade resurser till parkskötsel och underhåll.

SDF har ett delansvar för utvecklingen av NDS med syfte att skapa en attraktiv stadsdel med grönskande och stimulerande utomhusmiljöer, hållbara livsstilar och verksamheter som leder till hög livskvalitet. SDF arbetar tillsammans med Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret med att ta fram en långsiktig

förskoleplanering för NDS, som innehåller både permanenta och tillfälliga förskolor.

Förändringar i förutsättningar

Ökat besöksstryck och behov av höjd kvalitet innebär ökade kostnader för såväl drift som underhåll och investeringar när det gäller parkerna. Många nyetablerade förskolor och skolor, saknar egen gård för utelek och är hänvisade till parkerna som därigenom får ett ökat slitage. Parkerna används också alltmer till picknick, lunchställe, firmafester, uteserveringar etc, vilket kräver ökad städfrekvens. Plaskdammar är populära tillgångar men innebär höga kostnader för drift, underhåll och myndighetsåtgärder, utan kompensation i resursfördelningsmodellen som gäller fr o m 2013 års budget. Eftersatt underhåll har medfört att behovet av reinvesteringar i parkerna har ökat, insatser krävs för att vända utvecklingen.

Prioriteringar under kommande år

Parkplanen, trygghetsvandringar, medborgarförslag, medborgarsynpunkter och medborgarenkäter samt samarbete med berörda fackförvaltningar styr SDNs prioriteringar. Medborgarna ska känna sig delaktiga i utvecklingen av stadsmiljön och medborgardialogen ska stärkas för att ge förutsättningar för en idéburen stadsförbättring.

För att öka trygghet och säkerheten i parkerna tas åtgärdsplaner för parkträden fram och genomförs. Insatser för att minska nedskräpning och öka ansvars känslan för vår gemensamma parkmiljö genomförs. För att uppnå målet om en bra utemiljö för barnen enligt barnkonventionen görs bl a en satsning på tillgängliga och spännande lekplatser och avdelningen verkar också för att principer för utformning av förskolegårdar tas fram.

Under 2012 har det totala underhålls- och reinvesteringsbehovet i stadsdelsområdets parker kartlagts och en långsiktig strategisk åtgärdsplan som siktar mot 2030 ska utarbetas. En satsning på reinvesteringar är ekonomiskt effektivt, förlänger livslängden på parkanläggningarna och är en förutsättning för att uppnå målet om en grön växande stad med långsiktigt hållbara parker. Under 2012 har *Den gröna promenadstaden – strategi för utveckling av stadens parker och natur* tagits fram. Under 2013 tas Stockholms nya parkprogram fram och därefter ska de lokala parkplanerna aktualiseras. Arbetet utförs under 2014-2015.

2.8 Ekonomiskt bistånd

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut*	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Ekonomiskt bistånd	22,0	24,1	24,5	22,8	0	0

I arbetet med ekonomiskt bistånd är socialtjänstens huvuduppgift att stödja individerna till självförsörjning genom arbete. Vid prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd tillämpar SDF en följsamhet till lagen och stadens riktlinjer. Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms SDF har en gemensam handläggning hos Försörjningsstödsenheten på Östermalm.

Åtskilliga av de som idag ansöker om försörjningsstöd står långt från arbetsmarknaden. Många har socialmedicinska arbetshinder. Dessa personer blir kvar som bidragstagare över lång tid och socialtjänstens egna insatser är inte tillräckliga för att påverka att antalet minskar. Detta påverkar kostnaderna för försörjningsstöd.

En stor del av de ärenden som aktualiseras idag uppvisar samma komplexa problematik som tidigare. Alltför många bli kvar i bidragsberoende under lång tid på grund av ohälsa och långvarig arbetslöshet. Under de kommande åren prioriteras, liksom tidigare, ungdomar mellan 18 - 25 år och vräkningshotade barnfamiljer.

Faktorer som särskilt påverkar kostnaderna i innerstaden är att ärendena till övervägande del utgörs av ensamstående hushåll utan barn som inte har rätt till några andra bidrag, t ex bostadsbidrag eller barnbidrag. Hyrorna i innerstaden är högre, vilket medför dyrare andrahands- och inneboendehyror. Därutöver påverkar boendeformerna budgettilldelningen utifrån nyckeltal. Stadsdelsområdet har få hyresrätter. En relativt hög personalomsättning har inte underlättat arbete med att minska kostnaderna.

Enhetens budget överskreds 2012, delvis beroende på minskad budgettilldelning utifrån KFs och SLKs befolkningsrelaterade budgetfördelningsnycklar samtidigt som antalet bidragshushåll inte minskade som förväntat. För att stävja kostnadsutvecklingen, har olika åtgärder vidtagits. Det gäller t ex de interna och externa rutinerna för samarbetet med jobbtorget, arbetsförmedlingen och försäkringskassan för att så snabbt som möjligt hjälpa den enskilde till en egen/annan försörjning. För att förhindra hemlöshet har SDF utvecklat en modell för att hjälpa bostadslösa hitta boenden för i första hand barnfamiljer. Enheten har även genomfört en kartläggning av enhetens viktigaste arbetsprocesser vilket resulterat i arbetsplaner för att förbättra och effektivisera arbetet i bl a receptionen, mottagningsgruppen, akthantering, mallar och administration

Enligt nuvarande prognoser befaras en ökad arbetslöshet. Majoriteten av de som blir arbetslösa idag har inte a-kassa eller har ingen eller låg sjukpenning, varför kostnaderna för försörjningsstöd kan befaras öka.

2.9 Arbetsmarknadsåtgärder

Budget per verksamhet, netto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mnkr	bokslut*	bokslut*	bokslut*	Vp	förändring föregående år	förändring föregående år
Arbetsmarknadsåtg.	1,0	2,2	2,1	1,4	0	0

Arbetet med arbetsmarknadsåtgärder vänder sig till vuxna personer i behov av

ekonomiskt bistånd pga arbetslöshet.

SDF fortsätter att arbeta aktivt med att stödja den enskilde till att undanröja eventuella arbetshinder och hitta egen försörjning. Alla som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet ska vara inskrivna och i aktivitet hos Jobbtorg Stockholm. SDF samverkar med jobbtorget, arbetsförmedlingen, sjukskrivande läkare m.fl. om dem som har medicinska hinder för egen försörjning.

Inom SDF bedrivs arbetslivsinriktad rehabilitering som en delverksamhet genom AR-teamet. Arbetet riktats till den målgrupp av försörjningsstödstagare som pga arbetslöshet, sjukskrivning eller odefinierad problematik står långt från arbetsmarknaden. Insatsen syftar till att genom samverkan och arbetslivsinriktad rehabilitering föra deltagarna närmare arbetsmarknaden och egen/annan försörjning och vänder sig till klienter som inte platsar i andra insatser såsom arbetsförmedlingen, Jobbtorg, Jobbtorgresurs mm. Teamet består av fem arbetskonsulenter. Arbetsmarknads- och rehabiliteringsteamet har under 2012 nått uppsatta mål och har visat goda resultat med målgruppen. SDF menar, att om verksamheten ska kunna fortgå och utvecklas krävs att medel riktas till just denna målgrupp.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

Den beslutade planeringsramen för 2013 uppgår till 1 222,7 mnkr för kostnader och 39,4 mnkr för intäkter, netto 1 183,3 mnkr. För 2014 uppgår ramen till 1 222,1 mnkr för kostnader och 39,4 mnkr för intäkter, en minskning med 0,6 mnkr. I verkligheten blir kostnadsramen något större vilket balanseras mot större intäkter. Minskningen mellan åren ligger inom äldreomsorgen. För 2015 minskar kostnadsbudgeten med ytterligare 0,3 mnkr till 1 221,8 mnkr medan intäktsramen ligger kvar på 38,8 mnkr. Även här ligger minskningen inom äldreomsorgen. Budgeten kommer att justeras inom förskola och funktionshinder utifrån prestationsförändringar och inom övriga verksamheter utifrån vid budgettillfället kända demografiska faktorer.

SDNs nettoutfall för år 2012 uppgick till 1 165,3 mnkr. Efter resultatdispositioner för året var nettoavvikelsen + 13,6 mnkr. Extrasatsningar i form av underhåll inom stadsmiljö kunde göras liksom en ledarskapsutbildning för unga chefer.

SDNs resultat 2012 medför ett något bättre ingångsläge inför 2013 än om utfallet legat på +/- 0. Skillnaden mellan utfall 2012 och budget 2013 är dock bara 1,5 %. Den nya budgeten förutsätter att äldreomsorgsminskningen fortsätter i takt med prognoserna om färre äldre över 80 år och att behoven för den gruppen följer den antalsmässiga minskningen. Andelen ärenden som utförs av privata anordnare av hemtjänst ökar varför det är nödvändigt att ständigt se över bemanning inom den motsvarande kommunala verksamheten.

Utfallet för socialtjänsten har förbättrats från 2011 till 2012 från -14,5 mnkr till -8,4 mnkr. Prognosen i februari 2013 visar att underskotten inom verksamheterna

fortsätter minska och att arbetet med budgethållningsåtgärder inom programområdet tycks ha gett goda resultat. Under 2012 har en ny organisation inom socialtjänsten gjorts där socialpsykiatri och omsorg om funktionsnedsatta delats i två enheter. Avveckling av ett kostsamt gruppboende inom socialpsykiatrin gjordes under året och till 2013 ökade budgeten för socialpsykiatri med 1 mnkr motsvarande 4,5 %. Inom funktionshinder minskade kostnaderna med 0,5 mnkr mellan 2011 och 2012 samtidigt som budgeten ökade motsvarande 7,1 mnkr vilket gjorde att det för året endast blev ett smärre underskott. Inom försörjningsstöd ökade kostnaderna marginellt, 0,4 mnkr, mellan 2011-2012. Men då budgeten inte ökade något kvarstod underskottet. Osäkert är hur arbetslöshetssiffrorna kommer att förändras under planperioden. Under 2012 sjönk antalet bidragshushåll från 221 i januari till 193 i december, en minskning med 13 %.

Ökningen av antalet barn i förskoleålder måste motsvaras av en planering för att kunna bereda barn plats i förskoleverksamheten. Summan av kommunala och privata utförare måste svara mot föräldrarnas behov av platser. I det nya bostadsområdet NDS planeras tidigt för nyetablering av förskolor. Vid nyetablering av förskolor i ett område av den storlek som NDS utgör bör SDN kompenseras för kapitalkostnaderna (avskrivning och räntor) vid investeringar i inventarier. Dessa investeringar kan enligt nuvarande regler inte finansieras av stimulansbidrag då stimulansbidraget inte får användas till investeringar. Därför faller kapitalkostnaderna inom driftsbudgeten och belastar SDN. Hyreskostnaden per barn vid nyetablering av förskolor närmar sig 30 000 kr per år. För att barngruppernas storlek ska hållas inom målsatta nivåer samtidigt som antalet förskollärare bibehålls eller ökar behöver i framtiden SDN med nyetablering på något sätt kompenseras för de höga hyresnivåerna antingen genom att förskoleschablonen i sin konstruktion kan kompensera vid nyetablering eller att kompensationen för höga hyror inom förskolan förstärks. Som det är idag höjs golvet med 5 % per år och endast lokaler med hyra över 2 200kr/kvm kompenseras för dyr hyra och då bara med hälften av kostnaden. På samma sätt måste pengsystemen inom funktionsnedsatta och socialpsykiatri stimulera till att fler bostäder kan inrättas i dyra nyproduktioner. Stadens fördelning av förskoleschabloner ändrades till 2012 så att ersättning till SDN betalades ut till förskolorna utifrån aktuell inskrivning varje månad undantaget sommarmånaderna juni och juli då förskolorna ersattes utifrån samma inskrivningstal som i majmånad. Under sommarmånaderna skriver de föräldrar som har barn som ska över till skolverksamheten ut sina barn från förskolan. Det gör att många slutar samtidigt. Till 2013 ändrades förutsättningarna så att förskolorna ersätts utifrån inskrivningen varje månad, även aktuell inskrivning under sommaren. SDF beräknar att tilldelningen minskar med ca 3,5 mnkr med det nya sättet att fördela resurser.

Det är också viktigt att medel för ungdomssatsningar i dessa nyetablerade områden tillförs så att t ex parklekar, fritidsgårdar, fältassistenter kan möta de

nyetablerade invånarnas behov av aktiviteter och trygghet för områdets barn och ungdomar.

3.2 Investeringar

Investeringar Parkmiljö

I flerårsbudgeten ska SDN besluta om investeringar som SDN anser är prioriterade för perioden. Nedan redovisas parkinvesteringar i prioritetsordning, dessa följer SDNs parkplan. Investeringsönskemålen redovisas också i bilaga.

Eriksbergsparken: Parken är en i grunden vacker park med damm, murar och trappanläggning. Parken är sliten och en upprustning måste ske. Upprustningen pågår under 2013 och slutförs 2014.

Gustav Adolfsparken: Parken behöver anpassas till ett ökat besöksstryck med nya slitagetåliga gräsytor. Parkens trädbestånd ses över och vårdas. Under 2013 tas ett program fram och upprustningen genomförs 2014-2016.

Ellen Keys park: Upprustningen ska åtgärda slitna delar i hela parken och skönhetsvärdet i parken höjs. Lekplatsen utvecklas till en trygg, tillgänglig och spännande plats. Ett program för upprustning tas fram under 2016.

För investeringsmedel fördelade genom fördelningsnyckeln rustas småparker inom stadsdelsområdet.

Driftskostnadskonsekvenser av parkinvesteringar

Investeringar i befintliga parker ska leda till att parkens funktion anpassas till dagens förutsättningar, att skötseln kan rationaliseras och att driftkostnaden hålls nere, t ex genom att nya mer hållbara och miljövänliga material används samt att svårskötta delar förändras.

Kapitalkostnader Stadsmiljö

För treårsperioden beräknar SDF kapitalkostnaderna, räntor och avskrivningar, till totalt 4,5 mnkr för 2014, 4,9 mnkr för 2015 och 4,9 mnkr för 2016. SDN räknar med att budgeten för kapitalkostnader kommer att justeras inför 2014.

Investeringar och kapitalkostnader för Inventarier

Med byggnation av NDS kommer såväl förskolor, parklekar som specialbostäder för personer med funktionsnedsättning att tillföras i området. De första förskoleavdelningarna kommer att starta i april 2013. Förvaltningen räknar överslagsmässigt med en investeringskostnad för uppstart per avdelning om ca 150 tkr. Utöver detta kommer under planperioden ytterligare förskoleavdelningar (se lokalförsörjningsplanen) att förberedas för. SDF ser inga större investeringar därutöver. SDF räknar med att kostnaden för kapitalkostnader (räntor och avskrivningar) i samband med investeringarna blir 1,2 mnkr i snitt per år för 2014-2016. Kapitalkostnaderna för investeringar i maskiner och inventarier påverkar driftsbudgeten och belastar det verksamhetsområde där investeringen äger rum.

4. Övriga redovisningar

Personalstrategiska frågor

SDFs medarbetare

SDF hade i januari 2013 809 tillsvidareanställda. Av dessa är 145, ca 20 %, i åldersintervallet 60-66 år. 42 personer, drygt 5 % är 64-66 år, tio vårdbiträden 64-66 år samt tre undersköterskor 64-66 år. I befattningsgruppen förskollärare, en befattning som är svår att rekrytera till för hela staden, är elva personer 64-66 år. Ca 400 medarbetare, knappt hälften av SDFs tillsvidareanställda, arbetar inom Barn och ungdom. Ca 270 medarbetare arbetar inom äldreomsorgen och ca 120 inom socialtjänsten, 18 arbetar inom administration.

En ökande andel av brukarna väljer hemtjänst i privat regi, andelen privata hemtjänstutförare var 31 % i januari 2013. Den minskade efterfrågan av kommunal hemtjänst har under de senaste åren inneburit en minskning av personalvolymen. Bedömningen är att denna minskning kommer att fortsätta. Bland förvaltningens chefer är 10, ca 25 %, i intervallet 62-64 år varav fem är chefer inom Barn och Ungdom.

Förvaltningen arbetar strukturerat med bl a företagshälsovården för att minska sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron under 2013 uppgick till 6,5 %. Östermalms ligger i mitten bland stadens SDF när det gäller sjukfrånvaron. Korttidsfrånvaron har ökat i början av 2013 vilket till stor del beror på influensor. Personalenheten följer upp att ansvariga chefer uppmärksammar upprepade korttidsfrånvaro och att de kontaktar personalenheten och vid behov företagshälsovården för att diskutera eventuella åtgärder.

Långtidsfrånvaron, över ett år, har sjunkit stadigt och utgör nu i början av 2013 drygt en procent av den totala sjukfrånvaron. SDF fortsätter att arbeta aktivt med olika insatser. Alla chefer med personalansvar ska arbeta med förebyggande insatser och ha aktiv kontakt vid nya sjukfall, vara väl förtrogna med rehabiliteringsprocessen och arbeta i enlighet med den.

Bemanning och Kompetensutveckling

I hela staden som råder vissa svårigheter att rekrytera förskollärare. SDF erfar att det numera även har blivit lite svårare att rekrytera barnskötare med bra kompetens. Andelen högskoleutbildad personal inom förskolan utgör idag 48 %. Kompetenshöjande insatser och grundvårdutbildning kommer att erbjudas till personal. Att tillskapa en "kompetenstrappa" kan vara ett sätt att stimulera till utveckling och ge möjlighet till någon slags karriär. För att möta behoven inom området neuropsykiatri kommer medarbetarna att delta i stadens utbildningar inom området.

Ledarförsörjning

SDF stärker rekryteringsprocesser och utvecklingsinsatser för befintliga och blivande chefer. 2011-2012 genomfördes ett traineeprogram där 15 framtida chefer/ledar/projektledare genomgick ett utbildningsprogram. Kvalificerade medarbetare mogna för större uppdrag, har erbjudits goda möjligheter till kompetensutveckling. SDNs förskoleverksamhet står m a a ålderstrukturen på nuvarande chefer inför en utmaning inom chefsrekryteringsområdet.

Jämställdhet och mångfald

SDFs enheter fortsätter att sträva efter en jämn könsfördelning och ökad mångfald. Resultatet av JÄMIX analyseras fortlöpande. SDF planerar att starta en jämställdhetsgrupp i syfte att ta fram ett åtgärdsprogram för att öka mångfalden och motverka diskriminering.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Befolkningsprognosen per december 2012 visar en ökning av barn i förskoleåldern under perioden. Ökningen beräknas till ca 8 % motsvarande ca 250 barn.

Huvudtrenden förklaras av den utbyggnad som ska växa fram och de bostäder som planeras inom Hjorthagen och Värtahamnens område.

Behovet av specialbostäder för personer med funktionsnedsättning boende inom stadsdelsområdet kommer troligen att tillgodoses genom den planerade nybyggnationen i NDS. SDF är dock angelägen om att ytterligare bostäder kan byggas så att stadens hela behov i större utsträckning täcks.

Den äldre gruppen, 80 år och äldre, minskar fram till 2016 med ca 5 % medan den yngre gruppen 65-79 år ökar. Då den äldre åldersgruppen bedöms ha de största behoven av äldreomsorg kommer minskningen i denna grupp sannolikt leda till ett minskat behov av insatser inom främst vård- och omsorgsboende.

Kundval/valfrihetssystem finns inom hemtjänsten, vård- och omsorgsboende samt inom dagverksamheter. Detta påverkar volymen verksamhet i egen regi.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra faktorer som förändrar behovet av lokaler

En period av förhöjt födelsetal, föräldrarnas möjlighet att ansöka om plats när som helst under året samt att välja förskola, har lett till dels ett ökat antal sökande, dels en större efterfrågan på i förhållande till hemmet närbelägna placeringar.

Etableringen av fristående förskolor fortsätter. Det är dock ovisst hur många privata förskolor som startar och hur många som väljer privat förskolealternativ. I december 2012 var det 54,2 % som valt att ha barnen i kommunal verksamhet.

En ökande andel av brukarna väljer hemtjänst i privat regi samtidigt som antalet brukare med hemtjänst minskar. Under 2012 sjönk andelen som väljer kommunal hemtjänst med 2,3 % och uppgår i december 2012 till 32 %. Den minskade

efterfrågan av kommunal hemtjänst innebär att personalvolymen måste anpassas. Motsvarande anpassning måste göras vad gäller hemtjänstens lokaler. Att hitta ändamålsenliga lokaler med ett för verksamheten strategiskt bra läge är en prioriterad uppgift. Gruppen 80 år och äldre kommer att minska under perioden vilket sannolikt resulterar i ett minskat behov av vård- och omsorgsboende. Valfrihetssystemet inom vård- och omsorgsboende påverkar var SDF köper sina platser. Det är viktigt att följa effekterna av valfrihetssystemet då det är den enskildes val som avgör var eventuellt överutbud av platser finns. Privata vård- och omsorgsboenden kan förändra behovet av lokaler.

5.3 Kapacitet

Förskolan är organiserad i sex förskoleenheter som i sin tur består av ett antal förskolor fördelade på 33 adresser. Antalet barn i åldern 1-5 år som är inskrivna i kommunala förskolor är 1 704 barn fördelade på 120 grupper och 1 440 barn i enskilt drivna förskolor per december 2012. Platskapacitet i egen regi är mellan 1720 – 1820 platser bl.a. beroende på barnens ålder.

Inom Östermalm finns tre stödboenden med 26 lägenheter samtliga med psykisk funktionsnedsättning.

Inom Gärdets gruppbostad finns fyra enheter för personer med funktionsnedsättning, sammanlagt 21 lägenheter som drivs av entreprenör och en enhet med 6 lägenheter som drivs i egen regi.

Totalt 60 lägenheter.

SDN ansvarar för fem vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg med för närvarande totalt 417 platser, tre lokaler för öppen hemtjänst och en dagverksamhet. Därutöver finns flera privata vård- och omsorgsboenden. Gruppen 80 år och äldre kommer att minska under perioden vilket sannolikt resulterar i ett minskat behov av vård- och omsorgsboende. I den gemensamma planeringen för vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad har tidigare konstaterat att det kommer att finnas ett visst överskott av bostäder i vård- och omsorgsboende i innerstaden. I och med valfrihetssystemet är bedömningen att ett antal av dessa bostäder kommer att vara attraktiva för äldre från övriga regioner som vill flytta till innerstaden på grund av bland annat bra kommunikationer för anhöriga.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Villa Ekbacken i NDS är en befintlig byggnad som ligger intill det första färdiga nya bostadsområdet inom NDS, det som kallas Etapp 1 Norra. Byggnaden har disponerats av Exploateringskontoret som planeringskontor för arbetet med NDS men verksamheten har flyttat till andra lokaler och i samband med detta har SDF erbjudits att starta verksamhet i fastigheten. Lokalen har en yta på ca 250 kvm. Planering pågår tillsammans med Fastighetskontoret att anpassa fastigheten till förskola med ca 32 barn med inriktning ”Natur, Kultur och Miljö”. Verksamheten beräknas starta hösten 2013.

I NDS fortsätter planeringen av områdets olika utbyggnadsetapper. SDF beräknar det kommande behovet av förskolor i Etapp 1 Norra till två nya förskolor med

plats för totalt 126 barn. Förskolorna i Etapp 1 Norra beräknas vara klara för inflyttning 1 april 2013 och årsskiftet 2013. Därefter planeras ytterligare tre förskolor med plats för 194 barn i Etapp 1 Västra. Dessa förskolor kommer att vara klara för inflyttning 2015 och 2016.

Ytterligare förskolor planeras i senare etapper bland annat i Gasklocka 4, Etapp 2 Norra och Gasverksområdet.

SDF har sagt upp avtalet på Kampementsbacken 24, 108 kvm vilket är ett annex till förskolan Gärdesbacken, avtalet upphör 2013-09-30. SDF har bedömt att lokalen inte behövs längre. Även en lokal på Sibyllegatan 52 b, tillhörande Vuxenenheten som har använts till öppenverksamhet och lokal för boendestödjare är uppsagd, avtalet upphör 2013-09-30.

5.5 Kostnadsutveckling

Lokalhyrorna på Östermalm är höga och de flesta förskolelokaler har marknadshyresavtal. SDFs andel av hyresavtal hos privata hyresvärdar har ökat med anledning av ombildningar till bostadsrätter. Att hyra in en lokal på Östermalm kostar mellan 1 700 – 3 000 kr/kvm kallhyra exkl fastighetsskatt. I framtiden räknar SDF att hyreskostnaden kommer att öka med anledning av nyproduktionen i NDS. I dagsläget är fyra stycken förskolor färdigprojekterade och hyressatta. Den förskola som är dyrast kostar 3 126 kr/kvm vilket motsvarar 28 760 kr/barn. För den billigaste uppgår hyran per kvadratmeter till 2 410 kr eller 26 300 kr/barn. Den höga hyreskostnaden i nyproduktion innebär problem för såväl kommunala som privata förskolor att etablera sig.

Även gruppboendestäder och specialboendestäder påverkas av det höga hyresläget i nyproduktionen, vilket får till följd att dessa kan bli svåra att finansiera inom gällande pengssystem.

SDFs kostnader för förskolehyror kan även komma att öka kraftigt när de gamla självkostnadsavtalen mellan staden och de kommunala bostadsbolagen sägs upp och hyran marknadsanpassas.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Karlavägen 104, lokalen där stadsdelsdirektör med stab, ekonomi och personalfunktion, barn och ungdom, försörjningsstöd, beställarenheten inom äldreomsorg. Yta 2185 kvm, 5 553 479 kr/år antal arbetsplatser 117.

Lokalytorna på förvaltningskontoret på Karlavägen 104 har tidigare setts över och ytan har minskats vilket nu innebär att många handläggare delar rum vilket gör det svårt att effektivisera i dessa lokaler. I ytan på Karlavägen 104 finns ett separat inhyrt konferensrum på 50 kvm och med en hyra på 120 000 kr/år uppsägningstid löpande sex månader som kan avvecklas. Små konferensrum skall vara bokningsbara även i andra lokaler.

Karlavägen 112, Vuxenenheten, Stöd och service, Socialpsykiatriska enheten, yta 551 kvm, hyra 1 424 724 kr/år, antal arbetsplatser 23. Beroendemottagningen som tillhör Stockholms läns sjukvårdsområde hyr ca 137 kvm av 551 kvm, antal arbetsplatser 5.

Valhallavägen 148, Familjeenheten, yta 148 kvm, hyra 956 812 kr, antal arbetsplatser 23.

Oxenstiernsgatan 31, Personliga ombud och kommunal, yta 113 kvm, hyra 247 610 kr, antal arbetsplatser 5.

5.7 Övrigt

Utbyggnad av omsorgslägenheter

I NDS Etapp 1 Västra är en gruppbostad för 5 personer med särskilt stöd planerad samt även en enhet av servicelägenheter med 7 lägenheter samt en lägenhet för gemensamhets-/personallokal. Inflyttning beräknas till år 2015. I dagsläget planeras inte fler gruppboenden.

Ytterligare 12 servicelägenheter med en gemensamhets-/personallokal är beställda till Etapp 2 Norra med inflyttning 2015-2016. SDF kommer även att beställa fler servicelägenheter i senare etapper i NDS.

Ett nytt område planeras i del av kv Svea Artilleri vid Kungliga Musikhögskolan. Området kommer att kallas Svea Fanfar och 360 lägenheter planeras. Första inflyttning beräknas ske årsskiftet 2015/2016 och hela området beräknas vara klart år 2017. SDF har beställt 6 servicelägenheter med gemensamhetslokal.

Behovet av specialbostäder för personer med funktionsnedsättning boende inom stadsdelsområdet kommer troligen att tillgodoses genom den planerade nybyggnationen i NDS. Förvaltningen är dock angelägen om att ytterligare bostäder kan byggas så att stadens hela behov i större utsträckning täcks. Utöver redan planerat antal servicelägenheter kommer förvaltningen verka för att ytterligare servicelägenheter byggs i samband med nybyggnation i stadsdelsområdet.

Bilagor

- 2013-210-1.1. Bilaga 1 Sdn 10
- 2013-210-1.1. Bilaga 2 Eriksbergsparken_2014-16
- 2013-210-1.1. Bilaga 3 GA parken_2014-16
- 2013-210-1.1. Bilaga 4 Ellen Keys park_2014-16
- 2013-210-1.1. Bilaga 5 Äldreboendeplanering innerstaden 2014 130131 (3)
- 2013-210-1.1. Bilaga 6 Innerstaden Boenden per region 2014
- 2013-210-1.1. Bilaga 7 Innerstaden boende-fastighetsägare-avtalstid 2014
- 2013-210-1.1. Bilaga 8 Förändrat antal platser innerstaden vob och s-hus 2013-2025